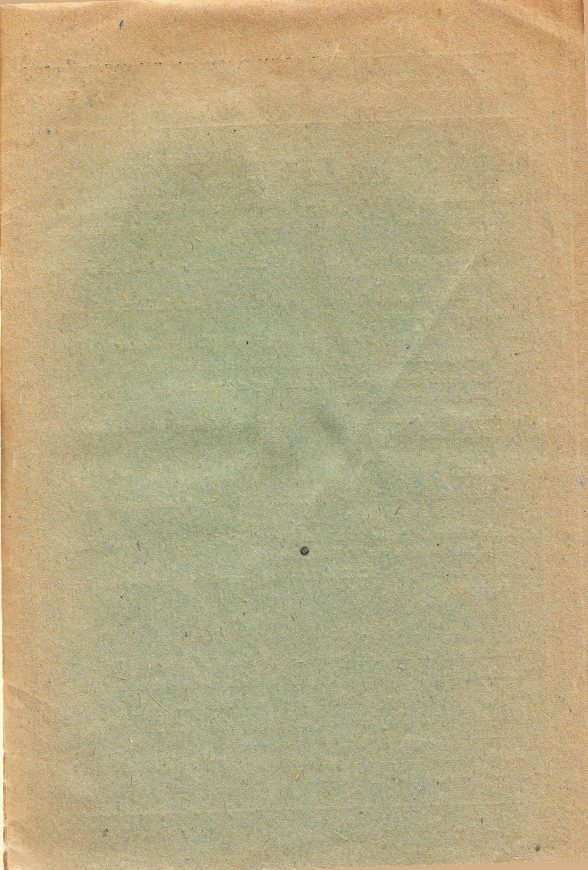

WOUTER DOOR CHR. DOORMAN

WOUTER

DOOR

CHRISTINE DOORMAN

MET EEN TEEKENING VAN

JOH. NIJLAND

TWEEDE DRUK

HILLEGOM

N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ „EDITIO“

„Wouter voelt zich zoo ongelukkig.”

WOUTER

Wouter kan niet in slaap komen. Zijn hoofd is vol van een mooi plan, dat hij voor den volgenden ochtend gemaakt heeft. En opgewonden draait hij zich telkens om en ligt, zonder dat hij het zelf weet, met zijn oogen wijd open. De koude wind, die telkens door de reten der pannen heen blaast van het armoedig zoldertje, waarop hij slaapt, voelt hij nu niet eens. Anders trekt hij zijn dek, dat maar bestaat uit een versleten paardendeken, een ouden doek van Moeder en de kleeren, die hij zelf heeft uitgetrokken, wel zoo hoog op als hij maar kan. Maar nu voelt hij geen kou.

„Jongens, wat ligt er een hoop sneeuw,” zegt hij in zichzelf. „Er is me wat gevallen van avond ! Er zal heel wat te ruimen zijn morgen, en ik zal zorgen, dat ik er bij ben, dat ver zeker ik je ! Wat zal Moeder blij zijn als ik me daar het geld voor de pantoffels thuis breng !”

De elf-jarige Wouter is de oudste zoon van vrouw Van Dam, die nu al sinds vijf jaar weduwe is en met „uit-werken-gaan” den kost moet verdienen voor haar drie jongens, Wouter, Jan en Hans en voor zichzelf. Het is niet makkelijk voor een vrouw om zooveel te verdienen, dat vier er van leven kunnen, en dan nog zorgen, dat het in huis alles knap en netjes blijft en dat de kleeren van het drietal altijd heel zijn. Vrouw Van Dam heeft in die vijf jaren, waarin ze nu al weduwe is, menigen nacht opgezeten om kousen te stoppen en kleeren te verstellen. Ook zijn er wel eens tijden geweest, dat ze zoo arm was, dat ze niet eens sajiet had om te stoppen. Dat was in 't begin, toen ze nog niet zooveel werkhuisen had als nu. Nu kan ze er net komen met haar zuur verdiend geldje; huishuur, busgeld, brand en eten, daar gaat

het net aan op. Nieuwe kleeren aankopen kan ze er niet van; zij en de kinderen gaan zoowat gekleed van den afval van wat ze van de mevrouwen uit haar werkhuizen krijgt. Een heel enkele keer, wanneer ze eens een extratje verdiend heeft, kan ze wel een broek of blouse voor de jongens koopen. Maar o, die schoenen en pantoffels ! Dat is het ergste, omdat ze bijna altijd kapot zijn en zoo heel duur om te koopen.

En vrouw Van Dam moet toch goede pantoffels aan hebben, als ze naar het werkhuis gaat; nu zijn ze al weer kapot en ze heeft met veel moeite wel een rijksdaalder overgespaard voor een paar nieuwe, maar een rijksdaalder is niet genoeg. Er moeten minstens nog vijftig cents bij en — hoe komt ze daar aan ?

„Als ik maar groot ben, moeder,” heeft Wouter al dikwijls gezegd, „en geld verdien, dan hoef je niet meer zoo te tobben.”

Hij vindt het vreeselijk, dat moeder maar den heelen dag werken en sloven moet, soms als het waschdag is, al van 's morgens vijf uur af, tot 's avonds laat, en dat ze dan nog geen paar nieuwe pantoffels koopen kan. Ze kan onmogelijk meer doen, dan ze al doet, want zij neemt dikwijls de halve nachten er al bij.

Toen het nu den vorigen avond opeens zoo dicht was gaan sneeuwen, dat in korten tijd alles buiten onder een dikke laag sneeuw lag, was er een mooi plan in Wouters hoofd opgekomen. Hij zou den volgenden morgen, want dan was het toch Zaterdag en had hij dus géen school, er op uit gaan, om sneeuw te ruimen; hij zou wanneer moeder weg was naar het werkhuis, den bezem nemen en bij vrouw Brink, de vrouw waar moeder altijd de turf haalt, een schop huren. En dan zou hij, zoo goed als de sterkste man, met zijn gereedschappen over den schouder, de stad intrekken, en aan de huizen aanbellen om te vragen of hij de sneeuw mocht wegvegen. En als hij dan vijftig cents daarmede had opgehaald, zou hij 's avonds als moeder thuis kwam, die op de tafel leggen, met een papiertje er bij en daar netjes opschrijven „Nou kan je de pantoffels koopen.”

En Wouter was zoo vroolijk geweest 's avonds in dat vooruitzicht, dat hij achter elkaar, al de liedjes, die hij op

school geleerd had, had uitgegalmd en telkens was hij even aan de voordeur gaan kijken om te zien of het nog sneeuwde. „Ja wel, hoor, het sneeuwde lekkertjes door; alles ziet al wit.”

„Dat zal morgen weer „blijbaantje-spelen” geven”, zei Moeder, „Wouter, jongen pas op voor je broek, hoor. Je weet, als je hem stuk maakt met glijden, dat je geen andere heb, en dat je dan voor je Zondag thuis kan zitten.”

Nu, Wouter zou morgen heel wat anders doen dan baantje glijden, maar hij zei dat niet. Het moest alles eene verrassing wezen, en hij zei alleen: „ja moeder, ik zal op m'n broek passen.”

Nu lag hij in bed en kon maar niet in slaap komen van de opwinding, Jan en Hans sliepen al lang, hoewel die ook al opgewonden van plezier, naar bed waren gegaan. Maar dat was echt alleen maar om het baantje-glijden geweest.

Eindelijk viel Wouter toch ook in slaap, en toen hij den volgenden ochtend wakker werd, was zijn eerste werk door het zolderraampje naar buiten te kijken. „De boel leit er nog net zoo,” zei hij blij.

Wouter had zich namelijk bang gemaakt, dat het 's nachts weer zou gaan dooien, zoodat er niets te ruimen zou wezen. Maar neen, de dikke laag sneeuw lag er nog. Het had zelfs wat gevroren 's nachts.

Toen Moeder nu naar haar werkhuis gegaan was, zette Wouter zijn pet op, nam de bezem uit den hoek en stapte vroolijk naar vrouw Brink om een schop te huren. Voor vijf centen kreeg hij er een mee. De schop was wel wat groot en zwaar voor hem. Hij had liever een kleinere gehad, maar die was er nu niet en Wouter was toch blij, dat hij zijn gereedschap bij elkaar had. Flink en moedig trok hij er op los, de stad in, naar de straten waar de „rijken” wonen, en waar hij dus het meest kans had wat te verdienen.

„Kijk hij eens, zoo'n onderkruipsel!” hoorde hij spottend achter zich roepen, „die wil ook al sneeuw ruimen. Zeg, jô, bezwijk niet onder je bezem. En . . . zeg, schop, waar ga je met dien jongen naar toe!”

Maar Wouter deed net of hij niets hoorde, en liep vroolijk door. „Praat maar toe”, zei hij in zichzelf, „als ik straks de centen heb, dan zullen we eens zien, wie er lacht.”

Er werd in de stad al druk geruimd en vooral in de straten met de groote huizen liepen heele troepen mannen, vrouwen en jongens, evenals Wouter gewapend met schop en bezem, huis aan huis bellend. Een oogenblik ontzong Wouter de moed, toen hij al die mededingers zag. „Ik ben te laat uit gegaan”, denkt hij, „ik had ze vóór moeten zijn.”

Maar hij had niet *kunnen* gaan, voordat moeder het huis uit was. Hoewel er voor veel huizen al de sneeuw weggeschopt was en er heel wat menschen nog bezig waren voor andere huizen, zoodat het een bijna oorverdoovend geraas was van het ijzer der schoppen op de straatsteenen, was er toch nog heel wat over te ruimen.

Wouter belt maar dadelijk aan het eerste 't beste huis aan. Hij wordt niet opengedaan. Belt nog eens, weer eens, eindelijk een stem boven uit het zolderraam: „We laten niet ruimen !”

Nu aan het volgende huis. Weer hetzelfde. Nog driemaal gaat het Wouter zoo. Maar hij laat zich niet uit het veld slaan.

Eindelijk, daar wordt hij opengedaan.

„Zou ik de sneeuw mogen wegruimen ?” vraagt Wouter heel beleefd aan den knecht, die hem opendeed.

„Wat mot je er voor hebben ?” is de wedervraag, die minder beleefd werd gedaan.

Wouter overziet even het breede, lange stuk trottoir, dat hij voor zijn rekening zou krijgen, en zegt: „twee dubbeltjes.”

„Veel te duur. Ik denk er niet aan.”

Bons, de deur dicht.

Wouter krijgt een kleur van schrik. Veel te duur ? Twee dubbeltjes voor dat lange eind ! O, maar hij wil het voor vijftien centen, voor één dubbeltje dan ook wel doen. Als hij maar wat te verdienen krijgt !

Heel bescheiden belt hij weer aan. Hij zal den knecht vragen of het dan voor één dubbeltje mag. Want nu met een beklemd hart ziet hij, dat het in dien tusschentijd voor de meeste huizen in de straat al schoon is. Er moet nu aan het verdienen een begin komen. Hoe zal hij anders de vijftig centen bij elkaar krijgen. Vijftig centen, dat zouden dan vier straten zijn om schoon te maken.

De deur gaat op een kier open. Wouter ziet het gezicht van den knecht er voor.

„Nou, wat is er ?”

„Ik wil het ook wel voor één dubbeltje doen.”

„Vooruit dan maar. Maar waarom vraag je er dan eerst twee, als je het toch voor één doet. Afzetters, allemaal.”

Wouter is in een hevigen tweestrijd. Blij, dat hij het doen mag, en woedend over dat „afzetters”. Maar hij kiest de wijste partij, en laat den knecht maar brommen. Hij krijgt straks tech zijn dubbeltje.

Vol moed om te beginnen, trekt hij zijn buis uit en neemt de groote schop in de hand. Zonder rechts of links te kijken begint hij met een ijver te scheppen, die voorbeeldig is. Eerst gaat het heel makkelijk; het bovenste vliegt er af, maar dan komt hij aan de onderlaag, die al tamelijk vastgevroren zit, zoodat dit niet zoo gemakkelijk is om los te krijgen. Daar is kracht voor noodig. Maar Wouter wil laten zien, dat hij ook wel kracht heeft, al is hij pas elf. Flink stoot hij er tegen aan, en krijgt werkelijk de boel ook wel los. Maar hè, daar wordt je warm van, hoor ! Wouter duwt zijn pet wat naar achteren, blaast eens, en rust eens even uit; zijn armen doen er zeer van. De schop is ook wel zwaar. „Vooruit maar weer, jongens”, zegt hij, om zich moed in te spreken, en hij begint met nieuwen ijver. De armen, die nu al moe zijn, worden weldra nog moeier. Maar Wouter wil er zich niet aan storen, hij schept door zoo flink als hij maar kan. Telkens kijkt hij eens over het trottoir heen om te overzien, wat er nog gedaan moet worden, en wat er al klaar is. „Een heel stuk nog”, denkt hij, „maar dat is niks, ik kan wel, ik ben wel sterk, hoor.”

Ja, Wouter is ook sterk. Maar hij is pas — elf, en krachten van nog kleine jongens zijn gauw uitgeput.

Eindelijk — daar is hij er toch ! Wouter ziet paarsrood. Hij heeft geen gevoel meer in zijn armen en zijn rug doet hem pijn. Hij kan zijn buis bijna niet alleen aankrijgen. Maar het is allemaal niets. Hij heeft het er graag voor over, en als de knecht hem de tien centen uittelt, is hij den koning te rijk. Twee-, driemaal doet hij de hand open en dicht om „de berg centen”, die hij zelf verdiend heeft, weer eens te bekijken. Dan telt hij ze nog eens over, terwijl zijn donkerblauwe oogen stralen. Jawel, hoor, het zijn er tien, tien heele centen. En Wouter haalt den zakdoek te voorschijn, en knoopt het

geld stevig in een punt daarvan vast. Zie zoo, dat zijn er vast tien. Nu maar weer een huis zien te krijgen.

Het wordt moeilijker, want de meeste trottoirs zijn nu al schoon. Wouter loopt straat uit, straat in; overal is het mis. Als hij nog anderhalf uur heeft rondgelopen, en er zeker nog wel tien huisdeuren voor zijn neus zijn dichtgeslagen, zoodat hem eindelijk de tranen bijna in de oogen komen van moede-loosheid, krijgt hij toch nog een huis, waarvan hij ook weer voor tien centen de straat mag schoonmaken.

Maar weer zijn buis uitgetrokken en flink aan den gang. Hé, het is of de schop nu veel zwaarder is dan daar straks. Als Wouter een poosje bezig is geweest, kan hij haar bijna niet meer optillen.

„Ik begrijp er niets van,” denkt hij, „het is toch dezelfde schop van straks.” Maar Wouter heeft nu al twee uur rondgeslenterd en al een groot stuk trottoir schoongemaakt. En — hij is immers pas elf.

Het lijkt wel of de sneeuw op deze plek nog harder zit vastgevroren. Er is tenminste heel wat kracht noodig om ze los te krijgen. Wouter hakt en stampst uit alle macht met zijn schop en toch springen er maar enkele splinters af.

„Niet zoo hakken met je schop,” hoort hij opeens een harde stem achter zich. Een politieagent gaat voorbij. „Je stoot de steenen kapot. Schuiven met je schop.”

Wouter doet zijn uiterste best om te doen, zooals de agent het hem zegt. Maar ach, het zit zoo vast. Wouter duwt met zijn heele lijf tegen de schop aan. Hij is doodmoe. Zijn rug doet hem zoo'n pijn, zijn armen zijn als verlamd, het wordt hem een oogenblik groen en geel voor de oogen. Hij moet even gaan zitten. Als hij maar wát uitgerust is, begint hij weer. „Het moet klaar,” zegt hij vastberaden tot zichzelf.

Nu het komt dan ook klaar. Maar als hij het geld aanneemt van het dienstmeisje, beeft zijn hand zoo, dat de centen over de straat rollen, en hij haast geen kracht heeft door zijn pijnlijken rug, ze op te rapen. Het meisje helpt hem, knoopt ze vriendelijk voor hem in een anderen punt van zijn zakdoek, stopt dien in den zak van zijn buis, en zegt:

„Ga jij nou maar gauw naar huis, jongen. Je bent eigenlijk nog veel te klein voor dat zware werk.”

„Twintig centen,” denkt Wouter. „Nou nog dertig.”

Drie straten dus nog. Neen onmogelijk, dat kan hij niet meer. Wouter is zoo moe, dat hij begint te huilen. „Ik zal nooit het geld voor de pantoffels bij elkaar krijgen en . . . en . . . ik heb toch zoo mijn best gedaan.”

Wouter denkt er heelemaal niet aan, dat Moeder met de twintig centen ook al blij zal wezen. Neen, dat is geen aardigheid, vindt hij. Moeder had ze nou moeten kunnen koopen. Nou heeft ze toch de pantoffels niet. Wie weet hoe lang het nog duren moet, voor die andere twintig er nog bijkomen.

Zou hij nog eens aanbellen? Hier is nog een stoep niet schoongemaakt. Maar hij kon immers niet meer. Hij zou er bij neervallen, al kreeg hij er ook twee dubbeltjes voor.

En als Wouter werktuigelijk doorloopt, in gedachten verdiept en zonder eigenlijk te weten, waar hij heen wil, wordt hij aangeropen door twee jongens, die om den hoek der straat tegen een blinden tuinmuur aan geleund staan.

„Hei, zeg, waar ga jij naar toe, met je schop?” roept er een tegen Wouter.

„Ik? naar huis.”

„Met een zak vol centen zeker?”

„Twintig maar,” antwoordt Wouter met een bedroefd gezicht, „en er moeten er nog vijf af voor het huren van de schop. En ik heb toch gewerkt tot ik niet meer kon.”

„Ha, ha,” lacht de grootste van de twee, een havelooze straatjongen. „Waarom ben je zoo gek. Ik heb er vijf-en-twintig in mijn zak. Maar een hoop makkelijker verdiend. Niks voor gedaan. Alleen maar wat pret gehad ervoor.”

Wouter begrijpt er niets van, hoe je vijf-en-dertig centen hebben kan, zonder er iets voor te doen. Hij weet niet, wat dat voor soort van *verdiene*n is.

„Hoe kom je er dan aan? Gekregen zeker,” vraagt hij, nieuwsgierig geworden, terwijl hij zijn schop en bezem neerlegt en bij de jongens tegen den muur komt leunen.

„Gekregen? ben je mal? Wie zal zoo gek zijn mij centen te geven? Lekker verdiend met kruis en munt spelen.”

„Met spelen.” Wouter schrikt ervan en krijgt een kleur. Spelen is voor hem iets vreeselijks, wat streng verboden is. „Speel je dan?” vraagt hij met een zekere afkeer.

„Wel ja, zeker, waarom niet? Hij, Nelis heeft 't ook gedaan,” zegt de jongen, even met het hoofd op zijn kameraad

wijzend. „Hij heeft acht centen gewonnen. Ik vijf-en-dertig,” voegt hij er triomfant bij en hij haalt de centen te voorschijn en laat ze Wouter zien. „Had jij ook liever met centen ge-gooïd, dan je zoo afgebeeld. Met een beetje geluk had je er misschien meer gehad dan twintig.”

„Nee, hoor, dank je, ik speel niet,” zegt Wouter.

„Dat moet jij weten. Maar ik zeg je, dat je er anders makkelijker aankomt op die manier.” En zonder verder meer naar Wouter om te kijken, begint de jongen een deuntje te fluiten.

Onderhand gaat er Wouter iets door zijn moe hoofd, waar hij eerst van terug schrikt. „Als ik ook eens probeerde,” denkt hij, „och, even maar. Als ik ook eens vijf-en-dertig centen won zooals die jongen !” Wouter krijgt een kleur van opwinding. Vijf-en-dertig centen, dan zou hij er juist genoeg hebben. Vijf centen er af voor de schop, en dan vijftig over. „Nee, hoor, dank je: ik doe het niet, ik speel niet, ik zou me schamen,” denkt hij dan weer; en hij voelt dat het 't beste is, dat hij maar heengaat. En hij neemt zijn bezem op.

„Nou, willen we eens even ?” zegt de jongen.

„Jij twee centen en ik twee. De kruisen zijn voor jou en de munten voor mij.”

„Kom, doe het maar,” zegt de kleinere, die Nelis heet. Zal ik ze opgooien ?” En de jongen houdt de hand al op. „Vooruit Gijs,” zegt hij tot zijn kameraad, „geef op.”

Gijs legt dadelijk twee centen in de hand van Nelis. Dan houdt deze zijn hand voor Wouter op. „Kom, wees niet zoo lijpig,” zegt hij „en geef me nou twee centen. Als het allemaal kruisen zijn, wat toch best kan, dan heb je er twee bij.”

„Zou ik het doen ?” denkt Wouter weer aarzelend. „Kom laat ik maar, als ik ze verlies, is het nog zoo erg niet, dan heb ik er nog achttien over. Eigenlijk is het 't zelfde of ik er achttien of twintig heb. Het is toch niet genoeg voor de pantoffels, en win ik ze, nou dan heb ik er twee bij.” En bij de gedachte aan de mogelijkheid van twee er bij, enkel en alleen door ze even in de hoogte te laten gooien, komt er iets als een flauw glimlachje op Wouter's gezicht. Hij, die zoo heeft moeten werken, tot hij er bijna bij neerviel en het hem groen en geel voor de oogen werd, vindt het denkbeeld om zóó gemakkelijk geld te krijgen, zoo aanlokkend en ver-

leidelijk, dat hij nu vastbesloten zijn zakdoek te voorschijn haalt, de punt losknoopt en twee centen, twee van de zoo heel zuur verdiende centen, in Nelis' hand legt. Met een zekere zwaai, eigen aan het met centen spelen, gooit Nelis ze in de hoogte. Wouter voelt een oogenblik zijn heele lijf beven van spannend, wat er gebeuren zal. Zal hij winnen of verliezen."

„Potdori", roept Gijs, „allemaal kruisen. De centen zijn voor jou."

„Voor mij ? alle vier ?" Wouter kan het haast niet gelooven. Ja wel, ze liggen allen met de kruisen boven.

„Steek maar op", zegt Nelis.

Even nog weifelt Wouter of hij het wel doen zal, maar als hij dan het geld opneemt, zegt hij met een blij gezicht: „twee-en-twintig."

Gijs, inwendig boos dat hij verloren heeft, en in de hoop ze weer terug te winnen, en als het kan nog een paar erbij, zegt: „maar nou zullen we het eens anders doen. Niet alleen in de hoogte gooien; spelen in de pot. Kijk, zoo", en hij maakt met de schop van Wouter een lange streep op den grond, teekent in het midden een vierkant, dat den pot voorstelt, en gaat voort: „nou mot je met je centen mikken in de pot. Eerst jij en dan ik, om de beurt ieder met een cent. Vooruit dan, begin maar." Hij laat Wouter geen oogenblik tijd tot beraad.

„Gooien dan", zegt hij, „mikken naar de pot."

Wouter gooit; de cent valt een eind over de streep heen.

„Veel te hard gegooid", zegt Nelis.

„Nou ik", zegt Gijs, en zijn cent blijft vlak voor de streep liggen.

„Nou jij weer", haast hij Wouter. En Wouter, zenuwachtig er van, gooit weer, maar telkens te hard.

En als ze eenige malen beurtelings gegooid hebben, roept Gijs op eens: „ho, nou is het uit, nou gooien voor kruis en munt. Zie je, de centen over de streep zijn voor mij, omdat mijn cent het dichtst bij de pot ligt", en hij steekt die centen in zijn zak, neemt degenen, die over zijn op, geeft ze Wouter in de hand en zegt: „vooruit nou jô, talm zoo niet, jij mot omhoog gooien en dan vang ik ze op en smijt ze op den grond." Zonder tegenstribbelen doet Wouter wat hem bevo-

len wordt. Hij begrijpt er eigenlijk niets van. Het gaat alles zoo gauw in zijn werk. En hij gooit en Gijs vangt de centen allen handig op en gooit ze dan weer neer. „Hier één kruis, en verder alles munt. Ziezoo, één voor jou en de rest voor mij.” En voordat Wouter nog recht tot bezinning is gekomen, heeft Gijs de centen al opgestoken en geeft hem die ééne terug, die met kruis bovenlag.

„Maar . . . maar,” stottert Wouter, „ik begrijp het niet. Krijg ik nou maar één cent terug van de negen, waarmee ik gespeeld heb ?”

„Ja natuurlijk, de rest heb jij verloren en ik gewonnen. Het was eerlijk spul, hoor.”

Wouter zou wel kunnen huilen. Acht centen heeft hij nu verloren; twee had hij er gewonnen, dus blijven er nog zes over, die hij nu kwijt is. „Nog maar veertien heb ik er nu,” zegt hij bijna snikkend.

„Wel nou, dat is niks,” zegt Nelis dadelijk. „Dan doe je het nog eens, net zoo, dan heb je ze misschien wel weer terug gewonnen.”

O, Wouter is in het vreeselijk geval gekomen van iederen speler, die niet laten kan te willen terugwinnen, wat hij verloren heeft. De centen, waarvoor hij zoo gezwoegd heeft, hij wil ze terug, terug. Hij had ze eerlijk verdiend; ze zijn immers van hem die centen, niet van dien jongen, die er niets voor gedaan heeft, dan — dan wat pret gemaakt ervoor. Ja, hij, Wouter, wil weer gooien er mee. Hij moet, hij wil het geld terug hebben. Het is immers van hem, zijn eigen, eerst verdiende geld, waar hij moeder de pantoffels voor geven wil. Hoe is het mogelijk, dat hij ze verspeeld heeft. Wouter herkent zich zelf niet meer. Hoe is hij er dan toch toe gekomen om te gaan spelen. Spelen, hij, Wouter, spelen ! „Ik moet het terug !” schreeuwt hij, en gooit weer met zijn geld naar de pot. En als in een roes speelt hij door en als Gijs weer roept: „ha, nou weer gooien voor kruis en munt”, wil hij zonder er verder naar te kijken, de centen opstrijken. Ze zijn immers van hem; eerlijk van hem, met sneeuwruimen verdiend.

Opeens voelt hij zijn hand tegenhouden.

„Ho maar, ze zijn voor mij, jongetje, kijk maar zelf, allemaal munten.”

Gijs heeft gelijk; het zijn allemaal munten en Wouter is ze kwijt. Er helpt niets aan; hij moet het geld afgeven.

„De helft van wat ik verdiende, verloren”, zegt hij dof, „nog maar tien centen over.” En hij neemt zijn bezem en schop op, en zonder meer om te kijken naar de jongens, met wie hij zoo druk gespeeld heeft, loopt hij haastig weg. Hij verlangt weg te komen van die plek, die zijn ongeluk geweest is. En hij holt door, straat in, straat uit, tot hij een heel eind ver is; dan staat hij even stil om adem te scheppen en tot bezinning te komen. Zijn eerste beweging dan is naar den zakdoek te grijpen, waarin het overschot van zijn geld nog vastgeknoopt zit. Nog maar tien en vijf moeten er af voor de schop, dus vijf blijven er nog maar over. Wat moet hij nu doen met die vijf centen ?

„Die kan ik toch niet aan moeder geven,” denkt hij, „want als ze vraagt hoe ik er aan kom, kan ik toch niet zeggen: met sneeuw ruimen verdiend. Vijf centen maar, dat is te mal. Maar — houden wil ik ze ook niet, dan smijt ik ze liever in het water.” O, die akelige centen, waar hij eerst zoo gelukkig mee geweest is !

„Was er maar heelemaal geen sneeuw gekomen, neen, had ik maar niet gespeeld!” Zoo is het. Wouter voelt zich zoo ongelukkig. Wat moet hij zeggen, wanneer moeder van avond vraagt, wat hij gedaan heeft den heelen dag ? Hij kan toch niet zeggen: gespeeld, het geld, dat hij eerst zoo moeielijk verdiend heeft, en dat hij moeder voor de nieuwe pantoffels geven wou, weer half verspeeld. Wouter weet geen raad; zijn hart bonst, en het is, alsof er lood in zijn schoenen zit.

Loom en lusteloos slentert hij verder door. Hij wil nu maar eerst de schop met de vijf centen aan vrouw Brink terugbrengen. Maar als hij de straat genaderd is, waar ze woont, keert hij om. Hij durft er niet in te gaan. Vrouw Brink zal hem vragen, hoeveel hij wel met ruimen verdiend heeft. Bij de gedachte alleen aan die vraag, voelt hij zich nu al vuurrood van schaamte worden. Wat moet hij dan zeggen ? Hij kan er toch niet om liegen, want dan zou hij behalve een speler, nog een leugenaar er bij zijn.

Maar de schop moet toch terug en Wouter gaat de straat weer in. Als hij bijna bij het huisje van vrouw Brink is, aarzelt hij weer. Gelukkig ! daar gaan drie vrouwen gelijk het

winkeltje binnen. Nou gauw de schop met de centen binnen gebracht ! Nou heeft vrouw Brink geen tijd om met hem te praten.

En haastig loopt Wouter naar binnen, legt gauw met een vuurroode kleur de schop met de centen neer, en in een wip is hij den winkel weer uit.

Buiten gekomen, zucht hij even van verlichting. Dat is goed afgelopen.

Maar — nu naar huis ! Moeder onder de oogen komen. Hans en Jan moeten aankijken. Zullen ze niet dadelijk aan hem zien, dat hij iets heel erg leelijks gedaan heeft ? Dat moet wel, dat kan niet anders, denkt Wouter. Hij heeft een gevoel of het duidelijk op zijn gezicht te lezen staat, of hij er heel anders uitziet dan anders.

Want — hoe kan je er nu, als je *gespeeld* heb, net eender uitzien dan vroeger, toen je dat nooit nog gedaan had ? Wouter voelt zich den Wouter van anders niet meer. „Het moet van binnen nou wel alles pikzwart bij me zien,” denkt hij. Hij durft moeder bijna niet aankijken, als het avond geworden is en zij thuis komt. En toen ze vroeg: „Wel, Wouter is de broek nog heel ? niet stuk gegleden ?” draait hij zich maar om, terwijl hij antwoordt: „Nee, hij is nog heel.” Hij is blij als hij maar in bed ligt; als hij boven op den zolder in de donker is. Nu kan niemand hem tenminste zien en hoeft hij niemand aan te zien. Maar hoe heel anders ligt hij daar nu dan den vorigen avond. Toen kon hij niet in slaap komen, omdat hij vol was van zijn mooi-plan om met sneeuw-ruimen het geld voor de pantoffels te verdienen en nu kan hij niet in slaap komen, omdat hij gespeeld heeft, en het niet durft te zeggen.

Die ongelukkige vijf centen, die hij nog over had, heeft hij verstopt in een hoekje van den zolder onder een oude stoof. Hij wil ze niet meer zien, die centen. Ze brandden hem in de handen, toen hij ze uit zijn broekzak haalde. Nu zijn ze tenminste uit zijn oogen.

„Ik zal maar mijn best doen, er heelemaal niet meer aan te denken,” zegt hij tot zichzelf, „en net doen of er heelemaal geen sneeuw geweest is, of ik niet ben uitgegaan om te ruimen en of ik nooit gespeeld heb.” Ja, dat zal het beste zijn en hij gaat hardop zijn les voor Maandag opzeggen en

als hij dat gedaan heeft, gaat hij tellen tot vijfhonderd, met vijf gelijk opslaan. Zoo telt hij eindelijk zichzelf in slaap. Maar ach, hé, toen hij den volgenden morgen wakker werd, waren zijn allereerste gedachten: „Moeder moest eens weten, dat ik met centen gespeeld heb.” —

Wouter heeft een allerakeligsten Zondag. Hij speelt wel met Jan en Hans, zooals hij altijd doet, maar hij is er niet met zijn gedachten bij. Hij heeft zelf heelemaal geen plezier. De jongens voelen ook wel, dat Wouter lang zoo prettig niet met hen speelt dan anders. Het gaat nu zoo vervelend, zoo heelemaal niet vroolijk en gezellig. Den volgenden dag op school heeft Wouter ook weer vreeselijke oogeblikken. Het is toen Meneer vertelde van de allereerste bewoners van ons land, van de Batavieren en Kaninefaten, die zulke dobbelaars waren, dat ze zelfs hun vee en huisraad verspeelden. Wouter weet zich niet te bergen, als Meneer dat vertelt, en hij verbeeldt zich, dat Meneer onderwijl telkens naar hem kijkt. Hij wordt vuurrood en draait heen en weer op de bank, en weet maar niet, welken kant hij moet uitzien. „Meneer weet het,” denkt hij dan, „ja, hij moet het weten en vertelt dit nu expres om hem te laten hooren hoe vreeselijk spelen is.”

O, Meneer heeft het hem niet te laten hooren. Hij weet het wel, hij weet het wel hoe vreeselijk spelen is. Hij heeft 't gevoeld aan de vreeselijke spanning, in afwachting of hij winnen of verliezen zou; aan de brandende begeerte om meer te winnen, aan den onbeschrijflijken angst dat hij weer verliezen zou, wat hij gewonnen had. Hij heeft zich laten meesleuren door het spel, hij heeft er al het gevaarlijke van gevoeld. Want spelen is als drinken: het wekt de begeerte naar altijd meer, het verlaagt den mensch en maakt hem dus diep ongelukkig.

Wouters geweten laat hem rust noch duur meer.

„Ik zal Moeder alles zeggen, als ik thuis kom,” denkt hij. Zoo kan hij het niet langer meer uithouden. Het moet er uit; het moet van zijn hart af, want zoo kan hij immers nooit meer prettig spelen, nooit meer vroolijk zijn.

Even nog als hij thuis komt en moeder ziet, ontzinkt hem de moed om het haar te vertellen. Maar gelukkig, het wordt hem wat gemakkelijker gemaakt om het te doen, want moeder, die van vrouw Brink gehoord heeft, dat Wouter Za-

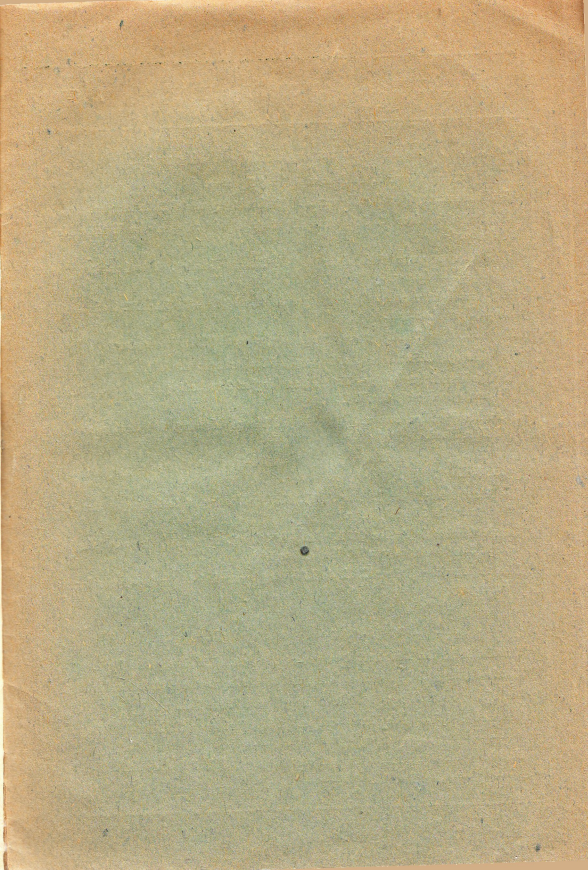
terdagmorgen een schop bij haar gehaald heeft om sneeuw te ruimen, vraagt: „heb je Zaterdag sneeuw geruimd, Wouter, en heb je daar heelemaal niets mee verdiend? Je hebt er me niets van verteld, jongen.”

O, nu is het ijs gebroken voor Wouter. Nu vertelt hij in één adem door alles wat er Zaterdag gebeurd is, en hoe ongelukkig hij nu is.

En moeder die zoo schrikt als hij vertelt dat hij gespeeld heeft, dat zij verbleekt, en het gevoel heeft of haar bloed stil staat, krijgt dadelijk tranen in de oogen van medelijden, als ze ziet hoe vreeselijk ongelukkig Wouter nu is.

„Moeder”, zegt Wouter, als hij alles precies verteld heeft, zooals het gegaan is, en zijn kleine jongens-stem klinkt plechtig, „dat is eens geweest, maar nooit meer.”

Boekjes ter Uitdeeling à 20 cent

Een Kerstfeest, door J. A. C. J. v. R., met 5 platen.

De Sneeuwman, door Chr. Doorman. 3 teekeningen van Willem Hardenberg.

Boschvooftje, door C. Schoonman-Bottinga. 5 teekeningen van Willem Hardenberg.

Een zwerver weer thuis, door A. W. Blaauw-Heering. 4 teekeningen van Willem Hardenberg.

Het Kerstfeest van arme Gerrit, door A. M. Feickens-de Haan. 2 teekeningen van Frans Lazarom.

De Viool, door Chr. Doorman. 4 teekeningen van Willem Hardenberg.

De verborgen Schat, door Chr. Doorman. 5 teekeningen van Willem Hardenberg.

Annie's Kerstboompje, door M. de Haan-Ringler. 2 teekeningen van Joh. Nijland, 1 omslagteekening van F. D.

De witte Vlokken zweven, door A. W. Blaauw-Heering. 8 teekeningen van Willem Hardenberg.

Een Broertje en een Zusje, door Aletta Boelen. 3 teekeningen van Willem Hardenberg.

Het Licht dezer Wereld, door A. W. Blaauw-Heering. 5 teekeningen van Jan Wiegman en 1 Kerstplaatje.

Zoals Moeder deed (Een St. Nicolaas-Vertelling), door A. Coster-van Waning Bolt. 2 teekeningen van W. Hardenberg.

Liesje's Kerstboom, door C. E. de Lille Hogerwaard. 2 teekeningen van Frans Lazarom.

Boekjes ter Uitdeeling à 25 cent

Wouter, door Chr. Doorman. 1 teekening van Joh. Nijland. Tweede Druk.

Moedertje, door C. Schoonman-Bottinga. 6 teekeningen van Willem Hardenberg.

Riekel, door Chr. Doorman. 2 teekeningen van Frans Lazarom.

Het Sneeuwvlokje en de Kerstboom en het Haarlint, door C. E. de Lille Hogerwaard. 4 teekeningen van Wynand van Dan.

Waarheen zijn Ster hem bracht, een verhaal uit Zuid-Afrika, door J. A. S.-v. H. 8 teekeningen van Jan Wiegman.